

Bruxelles, 17. prosinca 2025.
(OR. en)

16978/25

ENV 1410
COMER 193
MI 1078
ONU 100
SAN 854
IND 632
DELECT 199

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 17. prosinca 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: C(2025) 8844 final

Predmet: DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...
od 17.12.2025.
o izmjeni Uredbe (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća u
pogledu proizvoda kojima je dodana živa i koji podliježu zabranama
proizvodnje, uvoza i izvoza

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2025) 8844 final.

Priloženo: C(2025) 8844 final

Bruxelles, 17.12.2025.
C(2025) 8844 final

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

od 17.12.2025.

o izmjeni Uredbe (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu proizvoda kojima je dodana živa i koji podliježu zabranama proizvodnje, uvoza i izvoza

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST DELEGIRANOG AKTA

Politički i pravni kontekst ove Delegirane uredbe temelji se na politikama i pravu EU-a o živi i Minamatskoj konvenciji o živi (dalje u tekstu „Minamatska konvencija” ili „Konvencija”)¹.

Uredba (EU) 2017/852 o živi

Uredba (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o živi i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1102/2008 (dalje u tekstu „Uredba o živi”)² glavni je instrument prava Unije kojim se (i) uređuje korištenje žive i živinih spojeva (dalje u tekstu „živa”), uključujući u proizvodima kojima je dodana živa³, te (ii) u pravo EU-a prenose Minamatska konvencija i pravno obvezujuće odluke koje donese Konferencija stranaka (dalje u tekstu „Minamatska konferencija stranaka”).

Uredbom o živi nastoji se zaštititi zdravlje ljudi i okoliš od antropogenih emisija i ispuštanja žive te se obuhvaća cijeli životni ciklus žive od primarnog rudarenja žive do konačnog zbrinjavanja otpadne žive. Razvijena je i donesena kao sredstvo za ostvarivanje i provedbu konačnog cilja politike EU-a o živi, tj. postupnog ukidanja korištenja žive. Taj je cilj jasno naveden u strategiji EU-a o živi iz 2005.⁴, kako je revidirana 2010.⁵, u kojoj se Unija poziva da poduzme mjere, među ostalim, za smanjenje korištenja žive redukcijom ponude i potražnje.

Na temelju strategije EU-a o živi Vijeće Europske unije donijelo je sljedeći zaključak o uporabi žive u proizvodima:

„Proizvodi kojima je dodana živa za koje postoje održive alternative trebaju se što brže i u najvećoj mogućoj mjeri ukinuti kako bi se u konačnici ukinuli svi proizvodi kojima je dodana živa, uzimajući u obzir tehničke i gospodarske okolnosti i potrebu za znanstvenim istraživanjem i razvojem.”⁶

Članak 5. i Prilog II. Uredbi o živi odnose se na proizvode kojima je dodana živa. Člankom 5. stavkom 1. predviđa se da se izvoz, uvoz i proizvodnja u Uniji proizvoda kojima je dodana živa i koji su navedeni u Prilogu II. zabranjuju od datuma postupnog ukidanja iz istog priloga. Kao izuzeće, u skladu s člankom 5. stavkom 2., ta se zabrana ne primjenjuje na proizvode kojima je dodana živa, a koji su ključni za civilnu zaštitu i vojne svrhe ili se koriste za istraživanje, umjeravanje instrumentarija ili kao referentni standard.

¹ Tekst Minamatske konvencije dostupan je na sljedećoj poveznici: <https://www.mercuryconvention.org/en/about>

² SL L 137, 24.5.2017., str. 1.

³ U članku 2. točki 4. Uredbe o živi „proizvodi kojima je dodana živa” definiraju se kao proizvodi ili komponente proizvoda koji sadržavaju živu ili živin spoj koji je namjerno dodan.

⁴ Komunikacija Komisije – Strategija Zajednice o živi, COM(2005) 20 final, 28.01. 2005.

⁵ Komunikacija Komisije o reviziji Strategije Zajednice o živi, COM(2010) 723 final, 7.12.2010.

⁶ Zaključci Vijeća „Revizija Strategije Zajednice o živi”, 3075. sastanak Vijeća za okoliš, Bruxelles, 14. ožujka 2011.

Proizvodi kojima je dodana živa navedeni u Prilogu II. Uredbi o živi proizvodi su za koje su dostupne tehnički i ekonomski izvedive alternative koje ne sadržavaju živu i, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 14. preambule Uredbe o živi, čine znatan udio uporabe žive i živinih spojeva na razini Unije i globalnoj razini.

Kad je riječ o međudjelovanju Uredbe o živi i Minamatske konvencije o proizvodima kojima je dodana živa, člankom 20. te uredbe Komisija se ovlašćuje za donošenje delegiranih akata radi izmjene, među ostalim, Priloga II. Uredbi kako bi ga se uskladilo s odlukama koje je donijela Minamatska konferencija stranaka. Ta se ovlast može iskoristiti samo ako je Unija podržala predmetnu odluku Minamatske konferencije stranaka Odlukom Vijeća donesenom na temelju članka 218. stavka 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). **Stoga se pravna osnova za ovu Delegiranu uredbu utvrđuje člankom 20. Uredbe o živi.**

Minamatska konvencija o živi

Minamatska konvencija stupila je na snagu 16. kolovoza 2017., a dosad su je ratificirale Europska unija⁷ i 151 zemlja, uključujući sve države članice EU-a. Minamatska konvencija glavni je međunarodni pravni okvir kojim se nastoji zaštititi zdravlje ljudi i okoliš od antropogenih emisija i ispuštanja žive i živinih spojeva u zrak, vodu i tlo. Kao i Uredba o živi, odnosi se na cijeli životni ciklus žive, od primarnog rudarenja žive do odlaganja otpadne žive.

Konvencijom se utvrđuje i zabrana proizvodnje, uvoza i izvoza (članak 4. stavak 1.) za proizvode kojima je dodana živa i koji su navedeni u njezinu Prilogu A (dijelu I.). Budući da je Unija imala ključnu ulogu u oblikovanju odredaba Minamatske konvencije, uključujući one koje se odnose na proizvode kojima je dodana živa, popis tih proizvoda u velikoj mjeri odgovara popisu proizvoda kojima je dodana živa iz Priloga II. Uredbi o živi.

U skladu s člankom 4. stavcima 4., 7. i 8. Minamatske konvencije, njezin Prilog A trebalo je preispitati najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu Konvencije, uzimajući u obzir prijedloge stranaka za izmjene te dostavljene informacije o proizvodima kojima je dodana živa i dostupnim tehničkim i gospodarskim alternativama koje ne sadržavaju živu, zajedno s podacima o povezanim rizicima i koristima za okoliš i zdravlje ljudi.

Odluka o izmjeni dijela I. Priloga A Minamatskoj konvenciji

S obzirom na datum stupanja na snagu Konvencije i njezin članak 4. stavke 4., 7. i 8., očekivalo se da će stranke donijeti odluku o izmjenama Priloga A Konvenciji na četvrtom i petom sastanku Minamatske konferencije stranaka (COP4, od 21. do 25. ožujka 2022., i COP5 od 30. listopada do 3. studenog 2023.).

U tom pogledu, Unija je 31. ožujka 2020. Tajništvu Minamatske konvencije dostavila informacije o nizu proizvoda kojima je dodana živa i njihovim dostupnim tehnički i ekonomski izvedivim alternativama koje ne sadržavaju živu, u skladu s člankom 4. stavkom 4. te konvencije. Unija je zatim 30. travnja 2021. Tajništvu dostavila službeni prijedlog izmjene, među ostalim, dijela I. Priloga A Minamatskoj konvenciji, u skladu s

⁷ Odluka Vijeća (EU) 2017/939 od 11. svibnja 2017. o sklapanju, u ime Europske unije, Minamatske konvencije o živi (SL L 142, 2.6.2017., str. 4.).

člankom 4. stavkom 7. te konvencije⁸. Osim toga, druga dva službena prijedloga za izmjenu dijela I. Priloga A podnijele su (i) regija Afrike i (ii) Švicarska i Kanada.

Uzimajući u obzir ta tri službena prijedloga, Unija je Odlukom Vijeća (EU) 2022/549⁹ i Odlukom Vijeća (2023/2417)¹⁰, donesenima na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a, odlučila na konferencijama COP4 i COP5 poduprijeti odluku o izmjeni dijela I. Priloga A Minamatskoj konvenciji.

Stranke su na konferenciji COP4 donijele odluku¹¹ o izmjeni, među ostalim, dijela I. Priloga A dodavanjem osam novih proizvoda kojima je dodana živa na popis proizvoda za postupno ukidanje do 31. prosinca 2025.

Međutim, četiri nova unosa za proizvode kojima je dodana živa (i njihovi datumi postupnog ukidanja) odgođena su za COP5 jer nije bilo moguće postići dogovor o datumima postupnog ukidanja tih proizvoda. To uključuje „mostove za vrlo precizno mjerenje kapacitivnosti i gubitaka te visokofrekventne radiofrekvencijske sklopke i releje u instrumentima za praćenje i kontrolu s maksimalnim sadržajem žive od 20 mg po mostu, sklopki ili releju, osim onih koji se upotrebljavaju u svrhe istraživanja i razvoja (dalje u tekstu „posebne sklopke i releji”).

Stranke su na konferenciji COP5 postigle dogovor koji je doveo do donošenja Odluke¹² o dodavanju pet kategorija žarulja koje sadržavaju živu te baterija, „posebnih sklopki i releja” i kozmetičkih proizvoda u dio I. Priloga A Minamatskoj konvenciji, uključujući primjenjive datume postupnog ukidanja.

Tijekom revizije Uredbe o živi¹³ ta je odluka prenesena u Prilog II. Uredbi o živi, osim „posebnih sklopki i releja” jer su oni i dalje bili obuhvaćeni izuzećem na temelju Direktive 2011/65/EU o ograničenju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (dalje u tekstu „Direktiva RoHS”)¹⁴, a rok propisan u dijelu I. Priloga A (unos o sklopkama i relejima) Konvenciji bio je 31. prosinca 2025.

Međutim, važeća izuzeća na temelju Direktive RoHS (izuzeće 16. u Prilogu IV.) istekla su. Istekom tih izuzeća zabranjuje se stavljanje na tržište tih „posebnih sklopki i releja” u skladu s Direktivom RoHS. Budući da stavljanje na tržište ne obuhvaća proizvodnju i izvoz proizvoda kojima je dodana živa, njihovim dodavanjem u Prilog II. Uredbi o živi osigurava se komplementarnost Uredbe o živi i Direktive RoHS te pravilno prenošenje Minamatske konvencije u pravo EU-a, tako što se obuhvaća proizvodnja, uvoz i izvoz.

⁸ Odluka Vijeća (EU) 2021/727 od 29. travnja 2021. o podnošenju, u ime Europske unije, prijedlogâ za izmjenu priloga A i B Minamatskoj konvenciji o živi u vezi s proizvodima kojima je dodana živa i proizvodnim procesima u kojima se upotrebljavaju živa ili živini spojevi (SL L 155, 5.5.2021., str. 23.).

⁹ [Odluka Vijeća \(EU\) 2022/549 od 17. ožujka 2022. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije na drugom dijelu četvrtog sastanka Konferencije stranaka Minamatske konvencije o živi u pogledu donošenja odluke o izmjeni priloga A i B te konvenciji](#), SL L 107, 6.4.2022., str. 79.

¹⁰ Odluka Vijeća (EU) 2023/2417 od 23. listopada 2023. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije na petom sastanku Konferencije stranaka Minamatske konvencije o živi u pogledu donošenja odluke o izmjeni priloga A i B te konvenciji, SL L, 2023/2417, 6.11.2023.

¹¹ Odluka MC-4/3: *Preispitivanje i izmjena priloga A i B Minamatskoj konvenciji o živi*, 25. ožujka 2022.

¹² Odluka MC-5/4: *Izmjene priloga A i B i mogućnost korištenja alternativa koje ne sadržavaju živu za proizvodne procese navedene u Prilogu B*, 23. studenog 2023.

¹³ Uredba (EU) 2024/1849 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) 2017/852 o živi u pogledu zubnog amalgama i drugih proizvoda kojima je dodana živa, a koji podliježu ograničenjima izvoza, uvoza i proizvodnje (SL L, 2024/1849, 10.7.2024.).

¹⁴ Direktiva 2011/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o ograničenju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (SL L 174, 1.7.2011.).

2. SAVJETOVANJA PRIJE DONOŠENJA AKTA

Od 24. do 28. studenog provedeno je savjetovanje u vezi ovog teksta sa skupinom stručnjaka za živu, koja je osnovana kao neformalna stručna skupina Komisije za pomoć, među ostalim, u pripremi delegiranih akata. Skupina nije imala primjedbi i stoga nisu bile potrebne nikakve promjene delegiranog akta.

3. PRAVNI ELEMENTI DELEGIRANOG AKTA

U skladu s člankom 20. Uredbe o živi cilj je Delegirane uredbe uskladiti Uredbu o živi s Odlukom MC-4/3 Minamatske konferencije stranaka: *Preispitivanje i izmjena priloga A i B Minamatskoj konvenciji o živi*.

U skladu s tim, člankom 1. delegirane uredbe predviđa se dodavanje u dio A Priloga II. Uredbi o živi sljedećeg proizvoda kojemu je dodana živa, za postupno ukidanje do 31. prosinca 2025.:

mostovi za vrlo precizno mjerenje kapacitivnosti i gubitaka te visokofrekventne radiofrekvencijske sklopke i releji u instrumentima za praćenje i kontrolu s maksimalnim sadržajem žive od 20 mg po mostu, sklopki ili releju, osim onih koji se upotrebljavaju u svrhe istraživanja i razvoja.

Stoga je ovom Delegiranom uredbom predviđen sljedeći novi unos proizvoda kojem je dodana živa u dijelu A Priloga II. Uredbi o živi:

- novi unos 2.a za mostove za vrlo precizno mjerenje kapacitivnosti i gubitaka te visokofrekventne radiofrekvencijske sklopke i releje u instrumentima za praćenje i kontrolu s maksimalnim sadržajem žive od 20 mg po mostu, sklopki ili releju, osim onih koji se upotrebljavaju u svrhe istraživanja i razvoja

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

od 17.12.2025.

o izmjeni Uredbe (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu proizvoda kojima je dodana živa i koji podliježu zabranama proizvodnje, uvoza i izvoza

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o živi i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1102/2008¹, a posebno njezin članak 20.,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 5. Uredbe (EU) 2017/852 izvoz, uvoz i proizvodnja u Uniji proizvoda kojima je dodana živa navedenih u Prilogu II. toj uredbi zabranjeni su od datuma utvrđenih u tom prilogu. Ta se zabrana ne primjenjuje na proizvode koji su ključni za civilnu zaštitu i vojne svrhe i proizvode za istraživanje, umjeravanje instrumentarija ili za uporabu kao referentni standard.
- (2) Minamatsku konvenciju o živi („Konvencija”) Unija je sklopila Odlukom Vijeća (EU) 2017/939² te je ona stupila na snagu 16. kolovoza 2017. Člankom 4. stavkom 1. Konvencije zabranjuju se izvoz, uvoz i proizvodnja proizvoda kojima je dodana živa navedenih u dijelu I. Priloga A toj konvenciji nakon datuma postupnog ukidanja utvrđenih za konkretne proizvode. Člankom 4. stavkom 8. Konvencije propisano je da Konferencija stranaka Konvencije mora preispitati Prilog A Konvenciji najkasnije pet godina nakon datuma njegova stupanja na snagu.
- (3) Konferencija stranaka na svojem je petom sastanku, održanom od 30. listopada do 3. studenog 2023., donijela Odluku MC-5/4³ o izmjeni dijela I. Priloga A Konvenciji uključivanjem pet kategorija žarulja koje sadržavaju živu, baterija, mostova za vrlo precizno mjerenje kapaciteta i gubitaka te visokofrekventnih radiofrekvencijskih sklopki i releja u instrumentima za praćenje i kontrolu s maksimalnim sadržajem žive od 20 mg po mostu, sklopki ili releju, osim onih koji se upotrebljavaju u svrhe

¹ SL L 137, 24.5.2017., str. 1.,

² Odluka Vijeća (EU) 2017/939 od 11. svibnja 2017. o sklapanju, u ime Europske unije, Minamatske konvencije o živi (SL L 142, 2.6.2017., str. 4.).

³ Odluka MC-5/4: *Izmjene priloga A i B i mogućnost korištenja alternativa koje ne sadržavaju živu za proizvodne procese navedene u Prilogu B*, 23. studenog 2023.

istraživanja i razvoja, te kozmetičkih proizvoda u taj prilog, i utvrdila primjenjive datume za postupno ukidanje. Unija je tu odluku poduprla odlukama Vijeća (EU) 2022/549⁴ i (EU) 2023/2417⁵.

- (4) Kako bi se Uredba (EU) 2017/852 uskladila s Odlukom MC-5/4, u dio A Priloga II. toj uredbi potrebno uvrstiti sljedeće proizvode kojima je dodana živa: mostove za vrlo precizno mjerenje kapacitivnosti i gubitaka te visokofrekventne radiofrekvencijske sklopke i releje u instrumentima za praćenje i kontrolu s maksimalnim sadržajem žive od 20 mg po mostu, sklopci ili releju, osim onih koji se upotrebljavaju u svrhe istraživanja i razvoja.
- (5) Uredbu (EU) 2017/852 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog II. Uredbi (EU) 2017/852 mijenja se kako je navedeno u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 17.12.2025.

*Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN*

⁴ Odluka Vijeća (EU) 2022/549 od 17. ožujka 2022. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije na drugom dijelu četvrtog sastanka Konferencije stranaka Minamatske konvencije o živi u pogledu donošenja odluke o izmjeni priloga A i B toj konvenciji (SL L 107, 6.4.2022., str. 78., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/549/oj>).

⁵ Odluka Vijeća (EU) 2023/2417 od 23. listopada 2023. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije na petom sastanku Konferencije stranaka Minamatske konvencije o živi u pogledu donošenja odluke o izmjeni priloga A i B toj konvenciji, (SL L, 2023/2417, 6.11.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2417/oj>).